

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 024-02/23-01/96-45

URBROJ: 2170-1-02-00-23-2

Rijeka, 9. 10. 2023.

Gradonačelnik je 9. listopada 2023. godine donio sljedeći

z a k l j u č a k

1. Utvrđuje se Nacrt prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na području grada Rijeke, u predloženom tekstu.
2. Tekst Nacrta prijedloga iz točke 1. ovoga zaključka objavit će se na mrežnim stranicama Grada Rijeke (www.rijeka.hr), radi provedbe internetskog savjetovanja s javnošću u trajanju od 30 dana.
3. Nositelj provedbe savjetovanja iz točke 2. ovoga zaključka je Upravni odjel za financije.

GRADONAČELNIK

Marko FILIPOVIĆ

Dostaviti:

1. Upravni odjel za financije, n/r Ante Mađerića,
Dženet Brkarić, Vladana Mekterovića
2. Upravni odjel za poslove Gradonačelnika,
Gradskog vijeća i mjesnu samoupravu,
n/r Verene Lelas Turak i Vesne Labudović-Mažić

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Upravni odjel za financije

KLASA: 400-01/23-01/37

URBROJ: 2170-1-11-00-23-1

Rijeka, 6. listopada 2023.

GRADONAČELNIKU

PREDMET: Nacrt prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na području grada Rijeke

Privremeni pročelnik

Ante Mađerić

MATERIJAL IZRADILI:

Dženet Brkarić

Vladan Mekterović

O B R A Z L O Ž E N J E

Nacrta prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na području grada Rijeke

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 114/23), kojeg je Hrvatski sabor donio 28. rujna 2023. godine, ukinut je prirez porezu na dohodak kao jedan od poreza koje su, temeljem dosadašnjih odredbi Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 115/16, 101/17 i 114/22) mogle uvesti jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine). Istoga dana donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 114/23), kojim su, pored ostalog, slijedom navedenog ukidanja prireza porezu na dohodak ukinute i odredbe dosadašnjeg Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20 i 151/22), kojima je bilo propisano da se porez na dohodak uvećava za iznos prireza porezu na dohodak.

Prirez porezu na dohodak je vrijednosno značajan izvor prihoda jedinica lokalne samouprave, pri čemu su, sukladno dosadašnjim propisima jedinice lokalne samouprave odnosno gradovi i općine mogli samostalno odlučivati o njegovu uvođenju, kao i o visini stope prireza porezu na dohodak unutar zakonom propisanog raspona.

U tom smislu je, sukladno dosadašnjim zakonskim odredbama, još uvijek važećom Odlukom o porezima Grada Rijeke („Narodne novine“, broj 128/19, 138/21 i 150/22 i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 22/19, 14/21 i 14/22), kao jedan od gradskih poreza utvrđen upravo prirez porezu na dohodak, s propisanom stopom od 13%. S obzirom na ukidanje prireza porezu na dohodak i citiranu Odluku o porezima Grada Rijeke bit će potrebno odgovarajuće uskladiti s navedenim zakonskih izmjenama, što nije predmet ovoga materijala.

Kako bi se jedinicama lokalne samouprave nadoknadio značajan gubitak prihoda uslijed ukidanja prireza porezu na dohodak, odredbama izmijenjenog Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23) – dalje: Zakon, gradovima i općinama omogućeno je da svojim odlukama samostalno upravljaju visinom stopa poreza na dohodak odnosno da propišu visinu stope ovoga poreza u Zakonom utvrđenim granicama za godišnje dohotke (dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugi dohodak koji se ne smatra konačnim), a u svrhu postizanja ciljane visine prihoda potrebnih za nesmetano provođenje i ostvarivanje propisima utvrđenih poslova i zadataka jedinica lokalne samouprave.

Potrebno je napomenuti da su navedene zakonske izmjene donesene radi povećanja fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave u poreznim prihodima, kakvu ima većina zemalja u svijetu, pri čemu će lokalne jedinice moći samostalno, svojim odlukama, upravljati visinom poreznih stopa za godišnje dohotke koje ostvaruju fizičke osobe, a što je u skladu s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Naime, prema navedenoj Povelji najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz poreza i naknada, stope kojih, u granicama utvrđenim Zakonom, određuju same lokalne jedinice.

Slijedom navedenog, člankom 19. a Zakona propisano je da visine poreznih stopa određuju predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave svojom odlukom, pri čemu grad s više od 30.000 stanovnika (u koju kategoriju pripada i Rijeka) nižu stopu propisuje u granicama od 15% do 23% te višu stopu u granicama od 25% do 34,50%. Sukladno odredbi članka 38. stavka 2. navedenog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, jedinice lokalne samouprave, pa tako i Grad Rijeka, dužne su navedenu odluku o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak donijeti i objaviti do kraja 2023. godine, pri čemu sama odluka stupa na snagu 1. siječnja 2024. godine.

Pored ukidanja prireza porezu na dohodak, Zakonom su u odnosu na godišnje dohotke utvrđene i slijedeće promjene:

- povećan je iznos mjesečnog osnovnog osobnog odbitka sa sadašnjih 530,90 eura na 560,00 eura (povećanje za 5,5%) te su povećani iznosi osobnog odbitka za uzdržavane članove obitelji i djecu (povećanje u prosjeku za 27,7%) te invalidnost (povećanje u prosjeku za 19,5%),
- povećanje iznosa mjesečne porezne osnovice na koju se obračunava niža stopa poreza (sada je niža stopa 20%) sa sadašnjih 3.981,69 eura na 4.200,00 eura (povećanje za 5,5%), odnosno povećanje godišnje porezne osnovice s 47.780,28 eura na 50.400,00 eura.

Citiranim promjenama smanjit će se porezno opterećenje i povećati neto primanja odnosno raspoloživi dohodak poreznih obveznika.

Međutim, navedenim izmjenama zakonskih propisa posljedično će se smanjiti prihodi od poreza i prireza na dohodak za Grad Rijeku koji sada čine 52% prihoda poslovanja. Naime, povećanje osobnih odbitaka izravno utječe na smanjenje porezne osnovice za obračun poreza na dohodak, no najveće smanjenje prihoda očekuje se zbog ukidanja prireza porezu na dohodak koji se u ovoj godini naplaćuje po stopi od 13%.

Procjena je da će zbog povećanja osobnih odbitaka i povećanja porezne osnovice na koju se primjenjuje niža stopa poreza na dohodak, od iduće godine prihodi od poreza na dohodak biti manji za cca 2,4 mil. eura, a da će zbog ukidanja prireza porezu na dohodak, koji sada iznosi 13%, prihodi od poreza na dohodak biti manji za još 9,6 mil. eura, što ukupno dovodi do smanjenja poreznih prihoda za cca 12,0 mil. eura. Pritom je potrebno naglasiti da se radi o značajnom gubitku poreznih prihoda kojima se financira široki spektar potreba građana – od socijalne skrbi, predškolskog odgoja, osnovnog školstva, kulture i sporta do komunalnog gospodarstva i prostornog planiranja.

S obzirom na značajan gubitak poreznih prihoda, prvenstveno zbog ukidanja prireza porezu na dohodak, Zakonom je propisana mogućnost da jedinice lokalne samouprave svojim odlukama propišu visinu poreznih stopa za godišnje dohotke u zakonskim granicama, ovisno o broju stanovnika, a kako bi na taj način zadržale razinu prihoda koja im je potrebna za obavljanje zadaća iz svoje nadležnosti sukladno propisima. Sukladno članku 19.a Zakona predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom propisati visine poreznih stopa (nižu i višu stopu), raspon kojih je utvrđen ovisno o veličini jedinice lokalne samouprave i koje su, u odnosu na važeće stope poreza na dohodak, uvećane za dosadašnji maksimalno mogući prirez, kako slijedi:

Broj stanovnika općine/grada	Niža stopa poreza na dohodak u granicama	Viša stopa poreza na dohodak u granicama
Općina	15% do 22%	25% do 33%
Grad s manje od 30.000 stanovnika	15% do 22,4%	25% do 33,6%
Grad s više od 30.000 stanovnika	15% do 23%	25% do 34,5%
Grad Zagreb	15% do 23,6%	25% do 35,4%

Pritom je postotak maksimalne niže i više stope poreza na dohodak Zakonom utvrđen na slijedeći način:

- Niža stopa poreza na dohodak = 20% + (20% x maksimalna stopa prireza),
- Viša stopa poreza na dohodak = 30% + (30% x maksimalna stopa prireza).

Slijedom navedenog, Grad Rijeka može svojom odlukom o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak nižu poreznu stopu odrediti u rasponu od 15% do 23% te višu poreznu stopu u rasponu od 25% do 34,5%, a ovisno o procjeni kojom bi se poreznom stopom nadoknadio u cijelosti ili djelomično gubitak poreznih prihoda. Navedeno znači, primjerice, da ukoliko bi se sadašnja niža stopa od 20% uvećala za postojeći pririz od 13%, ista bi mogla iznositi 22,6%, dok bi viša stopa od sadašnjih 30% uvećana za pririz od 13% mogla iznositi 33,9%.

Sukladno programu Gradonačelnika za mandatno razdoblje, Grad Rijeka je u protekle dvije godine, u cilju poreznog rasterećenja građana, smanjio stopu pririza porezu na dohodak s prvotnih 15% na 13%. S obzirom da je u 2024. godini stopa pririza trebala biti 12%, ovim materijalom predlaže se, sukladno navedenom članku 19.a Zakona, da se za porezne obveznike na području grada Rijeke donose odluka o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak kojom bi se utvrdila niža stopa poreza na dohodak u visini od 22,4% i viša stopa poreza na dohodak u visini od 33,6%, što je izračunato na slijedeći način:

Izračun stopa poreza na dohodak na području Grada Rijeke:

$20\% + (20\% \times 12\%) = 22,4\%$	Niža stopa poreza na dohodak
$30\% + (30\% \times 12\%) = 33,6\%$	Viša stopa poreza na dohodak

Dakle, ukidanjem pririza porezu na dohodak i povećanjem iznosa osobnog odbitka poreznim obveznicima će se smanjiti porezna obveza, ali će navedeno utjecati na značajno smanjenje poreznih prihoda Grada za iznos od 12,0 mil. eura.

Potrebno je posebno naglasiti da, prema procjenama, predloženom nižom stopom poreza na dohodak od 22,4% i višom stopom od 33,6% Grad ipak neće moći u cijelosti nadoknaditi procijenjeni gubitak prihoda od poreza na dohodak i dosadašnjeg pririza porezu na dohodak u iznosu od 12,0 mil. eura. Procjena je da će i dalje nedostajati cca 4,6 mil. eura, što bi eventualno moglo biti nadomješteno većom naplatom poreza na dohodak zbog daljnjeg povećanja plaća zaposlenih uslijed inflatornih pritisaka. Naime, prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave („Narodne novine“ broj 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23), prihod od poreza na dohodak je zajednički prihod koji se dijeli između općina odnosno gradova i županija. Konkretno, trenutno od ostvarenog prihoda od poreza na dohodak na području grada Rijeke, Gradu Rijeci pripada udio od 76,9% naplaćenog poreza, a Primorsko-goranskoj županiji 23,1% naplaćenog poreza. Pritom naplaćeni pririz porezu na dohodak u cijelosti pripada Gradu Rijeci jer se radi o lokalnom porezu. Međutim, ukoliko Grad Rijeka uvede nove stope poreza na dohodak, nižu stopu od 22,4% (što je ekvivalent stope od 20% uvećane za pririz od 12%) i višu stopu od 33,6% (što je ekvivalent stope od 30% uvećane za pririz od 12%), navedeni prihod od poreza na dohodak će se i dalje dijeliti između Grada i Primorsko-goranske županije u prethodno navedenim omjerima, s obzirom da se Zakonom o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave („Narodne novine“ broj 114/23) ne mijenjaju udjeli u raspodjeli poreza na dohodak. Stoga je i ta činjenica razlog zašto neće biti moguće u cijelosti nadoknaditi gubitak poreznih prihoda.

Slijedom iznesenog, u nastavku se daje primjer procjene učinka navedenih izmjena na obračun plaće zaposlene osobe u gradu Rijeci koja ima dvoje uzdržavane djece.

Za izračun je korišten podatak DZS – za mjesečnu bruto plaću po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske, koja je za mjesec lipanj 2023. iznosila 1.590,00 eura.

Zaposlena osoba u Rijeci s dvoje uzdržavane djece	Mjesečni obračun plaće u 2023.		Mjesečni obračun plaće u 2024.	
	stopa	Iznos	stopa	iznos
Mjesečna bruto plaća u eurima		1.590,00		1.590,00
Doprinosi za MO (I i II stup)	20%	318,00	20%	318,00
Dohodak		1.272,00		1.272,00
Osobni odbitak		1.094,98		1.232,00
Porezna osnovica		177,02		40,00
Porez na dohodak	20%	35,40	22,4%	8,96
Prizez porezu na dohodak	13%	4,60		-
Ukupno porez i prizez		40,01		8,96
Neto plaća		1.231,99		1.263,04
Razlika - povećanje neto plaće				31,05

Razvidno je da će se poreznom obvezniku s bruto plaćom od 1.590 eura, koji uz osnovni osobni odbitak koristi i olakšicu za dvoje uzdržavane djece, povećati neto plaća na mjesečnoj razini za 31,05 eura odnosno da će se na godišnjoj razini povećati za 372,60 eura.

Slijedom svega navedenog, a sukladno obvezi provedbe postupka savjetovanja s javnošću prilikom donošenja općih akata kojima se utječe na interese građana, propisanoj odredbom članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine" broj 25/13, 85/15 i 69/22), ovim materijalom predlaže se provedba postupka savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na području grada Rijeke (u daljnjem tekstu: Nacrt prijedloga Odluke) te se u nastavku daje obrazloženje pojedinih odredbi Nacrta prijedloga Odluke.

Člankom 1. Nacrta prijedloga Odluke propisuje se da se predloženom Odlukom utvrđuje visina poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak za porezne obveznike na području grada Rijeke.

Člankom 2. utvrđuju se niža porezna stopa godišnjeg poreza na dohodak od 22,4% te viša porezna stopa od 33,6%.

Člankom 3. utvrđuje se obveza objave predložene Odluke, sukladno važećim propisima, u "Narodnim novinama" i "Službenim novinama Grada Rijeke" te stupanje na snagu iste s 1. siječnja 2024. godine.

Nacrt prijedloga Odluke objavit će se na www.rijeka.hr, radi provedbe savjetovanja s javnošću u trajanju od 30 dana.

Slijedom navedenog, predlaže se Gradonačelniku Grada Rijeke da donese sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Nacrt prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak na području grada Rijeke, u predloženom tekstu.

2. Tekst Nacrta prijedloga iz točke 1. ovoga zaključka objavit će se na mrežnim stranicama Grada Rijeke (www.rijeka.hr), radi provedbe internetskog savjetovanja s javnošću u trajanju od 30 dana.

3. Nositelj provedbe savjetovanja iz točke 2. ovoga zaključka je Upravni odjel za financije.

Na temelju članka 19. a Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23) i članka 46. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18 - pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21), Gradsko vijeće Grada Rijeke na sjednici _____ 2023. godine donijelo je

O D L U K U
o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak
na području grada Rijeke

Članak 1.

Ovom Odlukom utvrđuje se visina poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak za porezne obveznike na području grada Rijeke.

Članak 2.

Porezne stope iz članka 1. ove Odluke utvrđuju se kako slijedi:

- niža porezna stopa 22,4%,
- viša porezna stopa 33,6%.

Članak 3.

Ova Odluka objavit će se u „Narodnim novinama“ i "Službenim novinama Grada Rijeke", a stupa na snagu 1. siječnja 2024. godine.